

A photograph of a group of people in a social setting, overlaid with a dark red filter. The image shows several individuals, including a man in the foreground on the left and a woman on the right who is touching the hair of a man in the center. The overall mood is intimate and social.

Estetika nové vlny

Estetika nové vlny

Československý autorský film 60. let:

Posun od **narace klasické**
k **naraci umělecké**

Estetika nové vlny

V y p r á v ě n í :

Iluze přirozeného plynutí času – dojem sledování skutečných událostí

- **Simultánní prezentace událostí** – souběžné zprostředkování dvou dějů bez těsné souvislosti, hierarchie či ukončení kteréhokoli z nich
- **Motiv náhody** – vyprávění se může nečekaně vydat jiným směrem (náhoda ne jako kompoziční prvek, ale podřízení se přirozenému vývoji)

Další manipulace s časem – z hlediska subjektivity postav a autorských pozic tvůrců

Estetika nové vlny

Vyprávění: rozpad vztahu příčina a následek

Klasické kauzální vazby se rozvolňují nebo dokonce zcela mizí – souvisí opět s iluzí přirozeného plynutí času nebo naopak se snahou o komplikaci syžetu a matení diváka.

Estetika nové vlny

Vyprávění: **KONSTRUKCE POSTAV**

Větší orientace na současnost, méně minulost (II. světová válka, období 50. let), propojení současnosti s minulostí, veřejné a soukromé sféry hrdinů

V konstrukci postav důležitá subjektivní dimenze – vzpomínky, myšlenky, sny, halucinace

Postavy nejednoznačného charakteru, přehodnocování domněnek o postavách

Antihrdinové: postavy jsou objekty dění kolem sebe, nejsou aktivními činiteli (vázáno na témata osamělosti, odcizení, prázdnoty, pocitu absurdity apod.).

Estetika nové vlny

STYL: mizanscéna, vlastnosti záběru, střih, zvuk

V klasickém filmu – styl užíván „neviditelným způsobem“, neupozorňuje na sebe, užití stylových prostředků směřuje ke srozumitelnému sdělení:

- Svícení – tříbodový systém osvětlení, low-key lighting
- Kamera – přehledná orientace diváka v prostoru
- Střih – zajištění časoprostorové kontinuity a logické návaznosti záběrů a scén
- Zvuk – hlasitý do té míry, abychom primárně porozuměli dialogům postav apod.

Filmy nové vlny – experimenty se stylovou složkou

Estetika nové vlny

Styl: **MIZANSCÉNA**

Autenticita prostředí

- Prostředí se může prosazovat na úkor postav (postavy mohou být pozorovateli dění kolem sebe, mohou se v prostředí „ztrácet“).
- Velkoměsto, maloměsto, venkov (důležitý je charakter, symbolika tohoto prostředí)
- Převaha exteriérů nad interiéry, práce s přirozeným světlem nebo přirozeně působícím osvětlením

Estetika nové vlny

Mizanscéna: **BARVA**

- Většina filmů nové vlny je černobílá, barva se uplatňuje pouze u některých až ve druhé polovině 60. let.
- Realističtější reprezentace prostředí (Miloš Forman, Jiří Menzel) nebo experimenty s barevným spektrem (Věra Chytilová, Elo Havetta, Juraj Jakubisko)

Estetika nové vlny

Mizanscéna: **HERECKÝ VÝRAZ**

- Hrdinové filmů nové vlny měli být průměrní lidé středních a nižších sociálních vrstev – za účelem dosažení autenticity obsazování neherců.
- Herečtí profesionálové (neokoukaní, herecký projev bez klišé): Vladimír Pucholt, Jaromír Hanzlík, Jan Kačer, Josef Abrhám, Jana Brejchová, Věra Křesadlová aj.

Estetika nové vlny

Styl: VLASTNOSTI ZÁBĚRU

Snaha o autentický výraz

- Kamera je více dynamická, pracuje s více obrazovými plány v celcích a polocelcích, nekonvenční užití detailů a makrodetailů.
- Opomíjení klasických figur (záběr/protizáběr, snímání scén ze stejného místa a úhlu)
- Subjektivní záznam (vnitřní rozpoložení postav či subjektivita autorská)

Estetika nové vlny

Styl: **STŘIH**

- Klasická podoba střihu – chronologická posloupnost a plynulá návaznost záběrů a scén (Forman, Menzel, Schorm, Passer)
- Prodlužuje se délka záběrů (vnitrozáběrová montáž)
- Montáž – využití možností ostrého střihu, který však může být využitý nečekaným způsobem, upuštění od filmové interpunkce (roztmívačky, zatmívačky, stíračky apod.).

Estetika nové vlny

Styl: ZVUK

Autenticita zvukového prostředí (přirozená hlasitost dialogů a ruchu prostředí, kde se odehrává děj)

Selekce zvuků a ruchů, uplatněná na subjektivním nebo autorském principu

Hudba – omezení ilustrativní funkce (nediegetická atmosférická hudba), dotváření autentické atmosféry (diegetický charakter hudby), významotvorná funkce hudby (upozorňuje na skrytější souvislosti konkrétních momentů)